

An de liende

is een elektrisch Stellingwarfs maandblad
van de stichting Stellingwerfs Eigen (sSe)

Oplaoage: 624 e-adressen
2de jaorgaank, nummer 7
Daotum: 1 juli 2007

Redaktie: Frank de Vries
Piet Bult

Aemels: info@stellingwerfs-eigen.nl
Webstee: www.stellingwerfs-eigen.nl
(Hier vien ie ok et archief van An de liende.)

ISSN : 1872-4108
NUR : 525
SSE : 0707

Verantwoordelikhied m.b.t. et copy- en auteursrecht van instuurd wark ligt bi'j de instuurder.
Copy- en auteursrecht van instuurd wark bin en blieven van de oorspronkelijke maeker.
De redaktie/uitgever nemt gien verantwoordelikhied veur inzunnen wark!
Et deursturen van dit blad mag allieud zonder veraanderings.
Kiek op de laeste bladziede veur meer spulriegels.

De inhoud van disse maand:

• Inhoud	
• We zuken...	
• Van de redaktie	3
• Agenda +	4
• Dri'jekont	5
• Kotte reakties	6
• Herodes	7
• Ok Stellingwarf	8
• Cryptolaria	9
• Frysk +	10
• Wussen jim dat +	11
• Taeltuun	12
• Zulveren anjer	13
• Babbelegoegies	13
• Boekeliest	14
• Oud is Goud	15
• Gek woj' d'r van	15
• Zomerzonne (2, slot)	16
• Stellingwarver Popfestival	18
• Zwaorboeks	19
• Dichtwark	20
• De Stormramp	21
• Deurdaenkerties	22
• Kotte fulieton	23
• Winterreize	24
• De Stellingwarver Biebel	25
• Stelling van de maand	26

We zuken een verhael over et richt(e)maol...

In Stellingwarf kennen we de (drink)gebruken rond de 'meiboom'. As et hoogste punt van de ni'jbouw bereikt was dan kwam de flesse op 'e taofel. Vaeks kregen de timmerlu die dag ok nog een extra buscent mit.

Wawwe in oons Woordeboek niet vienen: we zuken om een verhael over de eteri'je bi'j de bouw, mar dan et zonuunde richt- of richtemaol. Wat wodde - vroeger rond 1900? - eten bi'j et bouwen van een boereschure (bi'j et overaende zetten van de bienten). Et gaot d'r oons eins omme wat d'r doe dan precies eten en dronken wodde...

Van de redactie

Mit et vertaelen van de Biebel en alderhaande aandere biebelse teksten gaot et op et heden in de Stellingwarven 'dat it slydjaget'. Et liekt krek as de ien nao de aander mit vaosie begint om vri'j, strak of vri'j strak te vertaelen. Veur oons anleiding om mar es even hielemaole opni'j uut aende te zetten. Op de op ien nao laeste bladziede kuj' alvaaste kennismaeken mit de eerste tien vassen van oonze ni'je Genesis...;-)

Veurig jaor op de Berkoper Mark hawwe een ofspraoke maekt mit een stel vrouwluden. De oflopen maond hewwe die toezegging inlost en veur Vrouwen van Nu/NBvP een peer keer een mooi verhael holen over en bi'j et monement 'Taelgreens' bi'j de sluus over de Kuunder tussen Jubbege en Ni'jberkoop. Et monement 'Overstikken, Dommiet' (in de volksmond 'Taelgreens') is in 1999 bedocht deur de keunstener (keunstemaecker) Atte Jongstra en in hadstien uitvoerd deur Gerlof Hamersma in opdracht van de Gemiente Oostaende, in et projekt 'In verbelinge'. Lenus van der Broek maekte d'r een prachtige foto van en et hiele verhael was rondomme in de Stellingwarfse kraanten te lezen...

Woensdag 25 juli is 't weer de beroemde Berkoper Mark in (Oolde)Berkoop. Middags van twieje tot aovens een uur of negen wodt et vaaste weer een slim gezellige boel tussen alderhaande kraompies en dissies. Ja, mit 'n betien gelok staon wi'j d'r ok weer tussen mit oons stallegien mit boeken en boekies. Veerderop in dit blad een bladziede mit titels die we graeg mit een flinke mark-kotting an de man brengen willen. Om et ure wodt d'r bi'j oons dissien een prachtig veurleesverhael verteld veur kiender van 8 tot 80...

Hier en daor slat de komkommertied al toe. Wi'j doen et onderdehaand ok mar wat kalmpies-an, mar gaon wel gewoon iedere maendagaovend onder et genot van een protte koffie en een gehakballe gewoon deur. Et grote wark is daon, alle zeuvenenzeuventig biebelboeken bin in goed Stellingwarfs ommezet. Alliend nog mooier en nog beter maeken is now et devies. Aj' nog helpen willen dan kan dat vanzels ok nog best even. Zoks kan in je eigen tied en gewoon bi'j jezels thuis. Aj' ok nog veurkeur hebben veur een bepaold biebelboek dan plokken we die d'r speciaol veur je uut. We zollen et slim op pries stellen...

We zullen et de zoemer nog even ankieken mar as dommiet iederiene weer thuis is dan wowwe mar uut aende zetten mit een riegel vertaelings van verhaelen van Anansi. Anansi is een grote zwatte wieze spinne die bruukt wodt in volksverhaelen die van oorsprong uut Ghana in Afrike kommen. Een stok of twintig verhaelen hewwe onderdehaand klaorliggen. De dikke dattig biebelse kienderverhaelen moe'n mar even waachten. Op een aander plak en deur aandere meensken wodt daor ok al hadde an warkt, hewwe begrepen...

Op de tweede dag van juni was et aldereerste Stellingwarver popfestival. Redakteur Frank het zien scharpe oren mar es even te luusteren legd. Een verslag in disse An de liende...

Mit een vrundelike groet,
Frank en Piet

Agenda

Woensdag 25 juli van 14:00 tot 21:00 ure is de Berkoper Mark in et centrum van Berkoop mit alderhaande dissies.

Juli 1947...

Many will recall that on July 8, 1947, witnesses claimed that an unidentified object with five aliens aboard crashed onto a sheep and cattle ranch just outside Roswell, New Mexico.

This is a well-known incident that many say has long been covered up by the U.S. Air Force and the federal government.

However, what you may NOT know that in the month of March 1948, exactly nine months after that historic day, George W. Bush, Dick Cheney, Donald Rumsfeld, Bill O'Reilly, Rush Limbaugh, Condolezza Rice, and Dan Quayle were all born.

See what happens when aliens breed with sheep.

This piece of information may clear up a lot of things.

Grappig...

Somstieden kowwe in oons dikke Woordeboek ok wel es een grappige asosiasie tegen zoas onder et lemma 'welbehaegen'.

Dit woord kowwe in biebelse kringen wel gauw es tegen.

En wie kent de riegel *'Vrede op eerde, in de meensken een welbehaegen'* niet..?

Wat zegt et Stellingwarfs Woordeboek over welbehaegen: "welbehagen: genoeg. Daor leut ien van de oolde koenen, die wat krammig was, him weer in et opschudde bedde zakken en hi'j kreunde zaachies, vol welbehaegen."

Slim poëtisch, haost wat lyrisch, mar niks over et welbehaegen uut 'Vrede op eerde'...

We bin trouwens niet slim enthousiast over dat woord 'welbehaegen'. 'Welbevienen' is krek zoks. Misschien holen wi'j et mar liever op een ni'j woord: goedgevuulte. Geve Stellingwarver woorden hewwe al, zoas o.e.: gevulde = gevoel, schuldgevuul = schuldgevoel, veurgevuul = voorgevoel. Daor slöt et 'goedgevuulte' hiel aorig op an, neffens oons...

Dri'jekont

Dri'jekont

Tandartsen verzetten zich hevig tegen de vergoeding van de jaarlijkse controle dat die in het basispakket van de zorgverzekering komt. Nogal logisch, want op die manier wordt er een mooie melkkoe geslacht voor de tandartsen. Ze verdienen immers lekker aan die jaarlijkse controle beurt(en).

Ik meen een poosje geleden gelezen te hebben, dat de burgemeester van Leeuwarden Geert Dales echt geen andere baan zoekt. Als mensen zo praten, moet je ze juist in de gaten houden. Hij zal naar een of andere hoge school.

Afgelopen week ben ik bij het vvv-kantoor van Wolvega en wat hoor ik dáár? Het gaat vanwege het uitblijven van gemeente subsidie per 1 juli 2007 dicht. Nu rommelt het al enige tijd in vvv-land. Er gaan een heleboel vvv-kantoren dicht in Fryslân en dat is uitermate dom nu de recreatie en toerisme in onze mooie provincie nu na jaren lobbyen in 's-Gravenhage wat in de "lift" zit. De gemeente Weststellingwerf moet zich in het bijzonder héééél diep schamen. Weststellingwerf moet het van recreatie en toerisme hebben en dat draaien ze -net als de cultuur- grondig de nek om. Ze wedden op de verkeerde paarden. Hoge flats, gigantisch dure nieuwe wijken stampen ze uit de grond en een wel erg hoog gemeentehuis dat totaal niet past in de landelijke omgeving van de Stellingwarven.

De zomer is begonnen op 21 juni 2007 om 20:07 uur. Maar de echte zomer is nog héél ver weg, want het regent bakken en bakken water. Straten staan blank en afvoeren kunnen het vele water maar amper verwerken. Het is soms net alsof ze een ligbad in één keer leeggooien.

Nu maar hopen dat juli wat beter wordt.

Ik lees met eigenlijk wat vermaak de artikelen in de krant dat er voor alle jaargetijden wel een naam voor een "dip" te bedenken is. Winter moeheid, zomer moeheid, najaarsmoeheid. Het komt er op neer dat bepaalde mensen niet lekker in hun vel zitten en dat komt dan door het jaargetijde.

Pasfoto's gaan de gemeenten straks -na een proef- zelf maken. Alom terechte paniek bij de vakfotograaf. De meeste vakfotografen houden hun hoofd financieel boven water met pasfoto's, omdat dáár behoorlijk aan verdiend wordt. Nu is het ook niet om medelijden mee te hebben, want pasfoto's kosten zo langzamerhand een klein kapitaal. Maar het is nu even afwachten wat een gemeente hier voor rekent en ik heb dus een donkerbruin vermoeden dat dit echt niet minder wordt dan bij de vakfotograaf. Ik heb het de laatste tijd sowieso altijd al idioot gevonden met die pasfoto's. Je mag niet lachen, je mag dit niet en je mag dat niet en dit moet zus en dat moet zo. De overheid heeft geen boodschap aan die idiote richtlijnen die bijna niet na te leven zijn, maar de burger wordt op deze manier met grote ergernis en kosten opgezadeld.

De wrotter

Kotte reakties

Uut de Duutse Grimm...

Vanwegens de herkomst van een peer (oolde) woorden dochten we die even op te zuken in de Duutse Grimm. We wodden slim ofleided, wussen op et laest al niet iens meer wawwe eins zochten, mar vunnen dit wel een hiel aorig stokkien. We laoten oons wel gauw es gaon awwe wat in de dikke boeken zuken...

*und wenn sich lieb mit liebe part,
so gschieht es nicht auf solche art,
wie der han auf die henne springt
und gar geschwind das werk vollbringt*

*hier paaren sich natur und liebe,
die jugend und die fröhlichkeit,
die lust und die gelegenheit.*

Tael kuj' eten...

Persoonlijk heb ik nogal moeite met het aanleren van het Turks. Maar ik kan het al wel perfect eten en drinken!
Datzelde gelt trouwens mien Chinees, ik kom vaeks niet veerder as: do, re mie...

Éfkes 'n reaksie op de stelling van de maond.

Ik lâs in 't mortuarium det iemes schrif... Van harte gecondoleerd met de dood van Uw opgeruimde moeder.

Mar zoi 'tok zo kunne zien....???

D'n moderne mins hét 't zò druk
mi zien léêve vör d'n dood...
det ie gén tied hét um zich druk te maoke
ovver 't léêve nao d'n dood!

En of dè nou slim is of meer van d'n domme...
Daor zal ie dan látter wel âchter komme!

Stellingwarf 'goes' wel hiel vremd...

In de Stellingwarfse kraanten wodde oons kondschop daon dat de buterwegen in et laandschop van Stellingwarf opgaon moeten, mit de woorden "Volgens het principe van de 'selfexplaining roads' en Ooststellingwerf wil het 'shared-space' concept doortrekken naar het buitengebied."

In een aandere kraante een plaetien van de Borgemeister van Oostaende die de kiender veurlest uut een boek van Tomke en Romke. Mar dan in et Fries...!
Bin ze now hielemaole et pad kwiet? Bin ze gek wodden? Een stik van de hiete zonne?
En dat wil helpen et Nedersaksisch onder diel III van et Haandvest te kriegen...? Ha..!

Herodes...

Veur een wetenschappelijke en/of theologische benaodering van de Biebel moej' niet bi'j oons - mar wellicht bi'j jim meneer Pastoor - wezen, mar...

"Hoe kan dat nu?", vroeg ene C.H.F. Kerkhoff zich af bij het lezen van de korte reaktie over koning Herodes in 'An de liende' van 1 juni 2007.

We gaon in et kot even in op et leven van die Herodes...

Disse Herodes is veural bekend wodden deur de kiendermoord in Bethlehem. Hi'j brocht alle joongies onder de twie jaor omme doe hi'j heurde dat d'r een ni'je Keuning van de Joden geboren wodden zol. Hi'j wol die Jezus van kaant maeken, omreden die him wel es van zien troon stoten kunnen zol. Et kiend van Jozef en Maria ontsprong de daans deurdat ze op 'e tied naor legypte toe verhuusden.

In de kotte reaktie staot dat Herodes leefde van 73 tot 4 véúr Christus. Dat mos neffens de heer Kerkhoff toch vaaste 4 náó Christus west wezen."

Een logische gedaachte beste meneer Kerkhoff, slim opmarkt ok, mar toch fout. Et jaor 0 (nul) het gienertied bestaon mar is achterof berekend naor de kelender van Dionysius Exiguus, een monnik die leefde in de zesde ieuw. In zien jaortelling zit liekewel een - kleine - misreken. Dionysius Exiguus ('de mindere') (wegraekt in Rome omdebi'j 550), pauselik archivaris en chronoloog, was van ofkomst een Scyth en kwam rond 500 naor Rome. Hi'j verzaemelde de tot an zien tied geldende 'canones der synoden', vulde die an mit 50 canones uut de Apostolische Constituties en mit de decretalen van Siricius (384–399) tot Anastasius II (496–498). Op last van paus Johannes I berekende hi'j in 525 de 19-jaorige Alexandrijnse paoscyclus veur zes keer 19 jaoren, zo, dat hi'j daordeur veur Rome anveerdber wodde (die 19 jaor wodt de Dionysische cyclus nuumd).

Zien grote verdienste is liekwels dat hi'j de christelike 'aera', dwz. de jaortelling vanof de geboorte van Jezus Christus, invoerde. Daorbij berekende hi'j et geboortejaor van Christus op zien minst vier jaoren te laete (754 vanof de stichting van de stad Rome). In et locht van die tiedrekening is Jezus eins geboren in et jaor 6 véúr Chr..!

Algemien wodt dan naotied anneumen dat Herodes de Grote vier jaor veur Christus wegraekt is. De geboorte van Jezus zol rond zes veur Christus west hebben. Et achterof uutrekende jaor 0 (nul) is dan ok niet et geboortejaor van Christus mar twie jaor veur et wegraeken van die Herodes.

An et aende van et leven van Jezus kreeg hi'j nog es mit een Herodes te maeken, Herodes Antipas. Mar dat is een verhael veur een aandere keer...

Ok de Juliaanse (naor Julius Ceasar, 100 - 44 vC) en de Gregoriaanse (naor paus Gregorius XIII, 1502 - 1582) kelenders stri'jen oons nog meer zaand in de ogen. Ok daorover een aandere keer meer...

Nou, zo komt ge toch wel beslagen ten ijs, mocht ge meneer Pastoor nog es tegenkomme...!

Ok Stellingwarf...

We kregen disse maond een peer vremde meldings die de beide Stellingwarfse Gemienten heur slim anrekenen meugen:

Stellingwarf-Westende:

Veurig jaor december is oons moeke wegraekt. Onder heur eigen (maegies)naeme en op et oolde adres kwam d'r now in juni - meer as een halfjaor naotied - een invulformelie van Weststellingwarf. As ze die mar even invullen wol (want aandere dan ..!).

Zoks gefit vanzels weer een protte - mar onneudig - hatzeer. Gemiente Stellingwarf-Westende, schaeme je toch wat...

Stellingwarf-Oostende:

Veurig jaor november hadden wi'j van oonze kaante alvaaste (mit de Gemiente Ooststellingwarf) een kontrakt tekend vanwegens et 'Herstel landschap'. Now hewwe al 'tig' keer beld hoe et kwam, gaon en kommen zol, want we begonnen 'm haost wat te kniepen: "Artikel 3 Tijdstip uitvoering: De voornoemde werkzaamheden worden uitgevoerd na ondertekening van deze overeenkomst doch uiterlijk voor 1 juni 2007."

Vandaege (12 juni 2007) kree'we ein-de-lik et kontrakt van de Gemiente over de post weerommestuurd mit heur haand d'r onder: "... en voor akkoord ondertekend te Oosterwolde, datum: 6 juni 2007)."

Zoe'n kontrakt ondertekenen dat eins al oflopen - of op zien minst al ingaon is - het vanzels mar hiel zunig of gien rechtsweerde en... veur alle dudelikhied: d'r moet deur Oostende nog altied mit et wark begonnen wodden. Bi'j naovraag zeden ze dat et now september of oktober toch 'echt' wezen zal. Ze hebben et jaor d'r mar niet bi'j zegd. Gemiente Stellingwarf-Oostende, schaeme je toch wat...

Et is dan ok gien wonder dat gemienten wel gauw es een 'claim' an 'e broek kriegen of op 'e vingers tikt wodden vanwegens heur communicatieve veerdigheden. Ze kieken - zo te zien - ommes nargens naor. Zoks moej' aandere somme es perberen..!

Toevallig vandaege 12/6 een stokkien in de Tillegraaf: "Het feit dat één op de drie gemeenten niet in staat is te antwoorden (op e-mail) binnen twintig werkdagen is schrijnend te noemen", zegt Marc Welters van Ernst & Young.

En daor weer een reaktie op: "20 dagen? Wij dienden een bezwaarschrift in tegen een ten onrechte WOZ-aanslag in onze gemeente en kregen een brief "binnen 12 maanden krijgt u antwoord" en een parkeerbelastingbezwaarschrift ook 12 maanden. Hou er wel rekening mee dat het ambtenaren zijn. Ze zijn niet achter hun bureau, hebben verlof, werkbespreking of ze zijn ziek.

Hej' ok een aorige of juist een minder plezierige ervering mit Stellingwarfse baentiesmannen? Laot et oons mar even weten, dan zetten we nog es een peer mooi bi'jenneer in dit blad...

Cryptolaria in 't Kuuks van A tot Z

Afrome	= afvallen van het Katholieke geloof
Blaoskepel	= dakje boven urineleider
Cèntebekske	= vooruitstaande onderkaak
Doeleke	= goaltje voor tennisballen
Égenaorig	= leuk zijn voor je eigen
Fiezerik	= Rik is een smeerpoets
Griesméêl	= oud meel
Hommeles	= onderricht over de Franse man
Inmaokpot	= lesbienne die groente conserveert
Jengelding	= valse gitaar
Kontekruper	= gynaecoloog
Lekmoel	= mond waar het speeksel uit druipt
Miereneukert	= hele kleine hoerenloper
Naksigheid	= 't heeft niks om het lijf
Onderweg	= tunnel
Pofboks	= op rekening gekochte broek
Quitte	= moeilijk geschreven woord voor ons Kuukse "kwiet"
Ribbeltrui	= trui met een smalle verhoging
Sap-ketje	= nat poesje
Tussentieds	= de ruimte tussen de borsten
Uutgekocht	= het eten is klaar!
Vréêtzak	= picknicktas
Wentelploeg	= groep werklui, die zich omkeert
Xenon	= zuster van de Orde van de 24 ^{ste} letter
IJ	= ie in het Lând van Kuuks (behalve béj 'n kliên kiek?)
Zweetjatters	= transpiratiedieven

En nog 'n par die op 't carnaval slaon:

Blaoskepel	= dakje boven de urineblaas
boerekiel	= onderkant van een boer
Kuukse lekkernij	= Quukske
Dakkepel	= zit op 't dak en maakt meziek
dansgarde	= instrument om in 4/4 maat slagroom mee te kloppe
kroegloper	= sleutel die past op alle cafédeure
play-mobiel	= rijdend toilet
trompet	= pet waarmee geslage kan worre

Een peer Friese overnaodaenkerties...

In de striid om de macht bi'j de Friese Omrop ston de tekst "*Direkteur en haadredakteur foarmje in twatal dat tegearre en yn goede harmony de kar lûke moat.*" in de kraante (LC).

Zoks is vanzels lieke Nederlaans as dat et Fries liekt, neffens oons. "*Directeur en hoofdredacteur vormen een tweetal dat samen en in goede harmonie de kar moet trekken*" is domweg verFriest. O ja, en die "kar" (*keuze*) mos vanzels een "karre" (*de karre lûke*) west hebben...

Ok in rouwadverteensies koj' wel gauw es van die brieke Friese teksten tegen die domweg en letterlik uut et Nederlaans overzet binnen, liekas "*De beïerdiging sil wêze op <plak en daotum>...*" Wat is zoks: "de beaardiging"? Een saemenstelling van 'begraving' en 'tereardebestelling'? Bokwerts, misschien..?

Mar toegeven "*It bedobjen fan it omskot*" mag dan feitelik wel geef Fries wezen mar an de aandere kaante...

Now ja, in oonze vertaeling zullen dommiet ok wel stokken staon die op een verStellingwarfst Nederlaans lieken... Och, awwe mekeer mar wat begriepen.

'n Korte reaksie op "kotte reakties"

Mot ik dit ok as 'n wonder ziên, det Herodus geléêfd hét van 79 v. Chr tot 4 v. Chr. En toch nao de geborte van Jezus 't bevel hét kunne géêven um alle pasgebore jungskes in Bethlehem te vermoorde, bang as ie was vör zien bántje?

HERODES I DE GROTE

(ca. 73 - Jericho 4 v.C.), zoon van Antipater (tot 43 Romeins procurator van Judea), was in 47 door zijn vader reeds belast met het bestuur over Galilea. Kort na 42 werd hij door Marcus Antonius tot tetrarch (viervorst) van het joodse gebied benoemd. Toen in 40 de laatste Makkabeeënkonink en Parthische vazal Antigonus Maccabaeus met succes een greep naar de macht deed, wist Herodes naar Rome te ontkomen, waar hij door de Senaat tot konink van Judea werd benoemd. Met de hulp van de Romeinse legioenen werd Antigonus overwonnen en Jeruzalem veroverd. Herodes breidde zijn rijk uit van Damascus tot aan de grenzen van Egypte.

Volgens Mat. 2, 16 was Herodes de opdrachtgever van de kindermoord te Betlehem. Na zijn dood maakte keizer Augustus drie van zijn zoons tot heerser, ieder over een deel van het gebied van hun vader.

Kiek veur de misreken van de jaortelling, een peer bladzieden eerder.

Wussen jim dat...

- De Fraansen een duveltien uut een deusien haeld hebben? En die gaot now veur president speulen.
- Dit mannegien nog kleiner is as Bush, hi'j 1.65 meter laank is, niet drinkt, een protte an sport dot, en gien tevreden roker is. Hi'j wil de Fraansen hadder warken laoten want dan zol de belasting naor beneden kunnen, mient hi'j.
- Jow een protte wark tegenwoordig zittende doen kunnen, aachter de computer.
- Nogal wat Stellingwarvers goed de kost verdienen kunnen mit et now zo bedochte geve dialekt Stellingwarfs.
- Stellingwerfs Eigen alles op vri'jwillige basis dot mar dat een hobby altied geld kost.
- Et woendag 25 juli alweer Berkoper mark is? En dat Stellingwerfs Eigen daor ok weer staon zal mit verrassende dingen.
- Stellingwarvers die aorig goed bi'j binnen vot-en-daolik Duuts, Fraans of Engels beginnen te praoten as ze over de greens binnen. Toch niks mis mit.
- Ze dus terdege deur hebben daj' mit Stellingwarfs praoten niet zo veer kommen.
- Een mooie hobby je bliede maeken kan.
- Et iene meenske him een hiele protte toe-eigenen kan, de aandere daor niet veur in de wiege legd is, en him mit een betien redden moet. Eerlik delen, daor het dat eerste meenske niet vule zin an. Daorumme hewwe zokke enorm grote verschillen.

Henk de Vries

Zegeltange...

Geregeld kowwe in et Woordeboek woorden en utdrokkings tegen waor as et kleine van de Stellingwarven van of drupt bi'jglieks bi'j et lemma 'zegeltange': tang met behulp waarvan men loodjes bevestigt aan aardappelzakken.

Stellingwarvers weren blikber alliend bange dat heur de eerappels onthaeld wodden zollen. Nooit heurd van gas-, waeter- en elektrisch meters of douanebegeleidingsformelieren en zo wat henne, waor ok een zegeltange an te pas komt. Nee, een zegeltange wodt bruukt veur eerpelzakken, en daor mit uut!

Taeltuun

Vuuf wat minder bekende woorden uut et Stellingwarfs Woordeboek:

- anvraomen** = voortdurend zich krachtig inspannen bij het werk
anzaachten = verder genezen van wonden
anzieveren = 1. voortdurend kwijlen
2. steeds zeuren
anzuten = sterker worden, toenemen
anzwillen = 1. land bewerken door het hooi in zwelen, wiersen te brengen
2. in een toenemend aantal komen van mensen

Rechtspraoke...

Stellingen hebben/hadden vanalles te macken mit rechtspraoke, hewwe altied begrepen. Bi'j de rechtspraoke komt ok vaeke een vonnis te passe. En een vonnis wodt gewoonlik ok voltrokken. In dat locht is et toch fremd dawwe et 'voltrekken' van een vonnis niet in oons Woordeboek weerommevienen kunnen...

Vlochteling...

Tja, en daor zit ie dan. D'r wodt aorig vochten in de biebel dan bin d'r een protte winners mar ok een protte die 'vlochten'. Now staot d'r wel vanalles rond et vlochten in oons Woordeboek mar gien 'vlochteling'. Daor wawwe dan ok aorig gesjochten mit. D'r eerst een protte wark an had om et hier en daor an te passen en omme te bouwen (deur et te omschrijven) naor geef Stellingwarfs, daenk ie dan. Bliekt et 'vlochteling' wel in et Haandwoordeboek te staon. Tja, en dan kuj' dus nog een keer want al dat mit vaeks vule meer woorden omschrijven van een woord is lang niet altied beter as et bruken van een (lien)woord wat oons wel bekend veurkomt mar niet in et Woordeboek staot.

Veurwarp...

Now is 't ok wat. We kwammen in et hiele dikke Woordeboek mar ien keer een 'veurwarp' tegen. Alliend in de keunst blieken veurwarpen veur te kommen, keunstveurwarpen dan vanzels. Wel een ontwarp en een onderwarp mar gien veurwarp. En die kowwe in de biebel nog wel gauw es tegen (alderdeegst meer as 150 keer) zoas o.e. de veurwarpen in de tentetempel (tabernakel). Daor liggen alderhaande veurwarpen die lang niet altied sekuur benuumd wodden, alliend 'veurwarp'. Dat bruken we dan ok mar mooi zo.

Een addertien...

veurval, veurvalen, veurvallen

Een veurval kan wel es veurvalen en as d'r een protte veurvallen veurvalen dan is een veurval eins gien veurval, en bin veurvallen toch eins gien veurvallen meer..?

Zilveren anjer

Oersetter Bruinsma...

Het Fries is weer een stap verder in de erkenning als volwassen taal. Na mooie woorden in dikke nota's volgde vandaag (7-6-2007) op paleis Noordeinde in Den Haag uit handen van koningin Beatrix de uitreiking van de Zilveren Anjer aan Klaas Bruinsma uit Drachten.

„It is moai foar my, mar foaral in bewiis fan erkenning fan it Frysk.”

Bruinsma zette onder meer de lijvige Ilias en Odyssee van Homerus over in de tweede rijkstaal. Het Prins Bernhard Cultuurfonds kende de 76-jarige literair vertaler de onderscheiding toe vanwege het grote belang van het werk voor het Friese erfgoed en de Friese cultuur.

Uiteraard is de Drachtster trots. „It makket ferskil as je ien fan de trijetûzen binne dy't mei Keninginnedei in lintsje krije of ien fan de trije dy't in 'Zilveren Anjer' ûntfange.”

Een maand geleden kreeg de Drachtster de vraag van een medewerkster voorgelegd of hij de Anjer zou aanvaarden. „It soe sneu wêze om dy dan ôf te slaan. It jout de kâns it Frysk nei foaren te bringen.”

Sinds de start van de uitreiking van de culturele prijs in 1950 heeft een tiental Friezen de onderscheiding in ontvangst genomen. Behalve voor Bruinsma was er dit jaar ook een anjer voor Piet Bos uit Amsterdam en Mart Groentjes uit Bergen.

Babbelegoegies...

- Op de achtste dag zee God: “Zo mannegien, now is 't jow beurt.”
- Maek je gien zorgen over dement wodden: ie zullen d'r zels niks van merken.
- Aj' autorieden dan leg ie je leven in hanen van je voeten.
- Wie vroeg wegraekt is langer dood.
- Aj' nooit veur de eerste keer slaegen dan moej' niet parresjutespringen gaon.
- Valantjindag vieren op 29 feberwaori, is vaeke zat.
- Eerst de wc-ente voeren en dan pas sanitair relaxen.
- Wat doen militairen toch in een burgeroorlog?
- Hebben ze in een theezakkiesfebriek ok koffiepauze?
- Wat is de snelhied van duuster?
- Het een kamikaze-piloot een helm op?
- Waoromme zitten meensken aachter de kompjoeter en veur de tillevisie? Beide keren ziej' niks.
- Alle koepletten van et wilhelmus doen et goed as cohabitaosiemeziek.
- Aj' de pille bruken wodt et nummertien seins langer. En ie hoeven niet te zingen en niet naor de kark.

Walgvoegel

Woordelĳst Nederlaans – Stellingwarfs

Een verzaemeling van roem 17.000 woorden iene op iene overzet en krek dezelden as in de woordelĳst Stellingwarfs – Nederlaans
Auteur: Piet Bult (privé utgĳfte)
Winkelpries: 10,00 euro

Vertaeling: Piet Bult / Frank de Vries
NUR: 525
ISBN-10: 90-78079-05-3
ISBN-13: 978-90-78079-05-7
Winkelpries: 6,85 euro

Woordelĳst Stellingwarfs – Nederlaans

Een verzaemeling van roem 17.000 woorden iene op iene overzet en krek dezelden as in de woordelĳst Nederlaans - Stellingwarfs
Auteur: Piet Bult (privé utgĳfte)
Winkelpries: 10,00 euro

Inzoemen op herinneringen

Levensloop van een Stellingwerfse Fries om utens (in 't Nederlaans)
Auteur: Anne Bult
ISBN-10 90-9019580-7
NUR 740
Winkelpries: 14,95 euro

Genesis in een Stellingwarver vertaeling

Een vertaeling van et biebelboek Genesis in et Stellingwarfs, in proefdruk
Vertaeling: Piet Bult / Frank de Vries
NUR: 525
ISBN-10: 90-78079-02-9
ISBN-13: 978-90-78079-02-6
Winkelpries: 6,85 euro

Het geborduurde leven

(in 't Nederlaans)
Auteur: Anne Bult
ISBN-10 90-78042-01-X
NUR 313
Winkelpries: 13,95 euro

Drie maegies in ien boekien

Een vertaeling van de biebelboeken Ruth, Ester en Judit in et Stellingwarfs, in proefdruk
Vertaeling: Piet Bult / Frank de Vries
NUR: 525
ISBN-10: 90-78079-03-7
ISBN-13: 978-90-78079-03-3
Winkelpries: 6,85 euro

Bult op de green

(in 't Nederlaans)
Auteur: Anne Bult
ISBN-10 90-78042-08-8
NUR 401
Winkelpries: 12,50 euro

Lucas in een Stellingwarver vertaeling

Een vertaeling van et biebelboek Lucas in et Stellingwarfs, in proefdruk
Vertaeling: Piet Bult / Frank de Vries
NUR: 525
ISBN-10: 90-78079-04-5
ISBN-13: 978-90-78079-04-0
Winkelpries: 6,85 euro

Wieshied uut de Biebel in et Stellingwarfs

Een vertaeling van de biebelboeken Prediker, Job en Spreuken in et Stellingwarfs Buseboekien in romanvorm
Vertaeling: Piet Bult / Frank de Vries
NUR 525
ISBN 90-78079-01-0
ISBN-13: 978-90-78079-01-9
Winkelpries: 14,95 euro

Handelingen in een Stellingwarver vertaeling

Een vertaeling van et biebelboek Handelingen in et Stellingwarfs, in proefdruk

Gedane arbeid

(in et Nederlaans)
Auteur: Henk de Vries
ISBN 90-78079-07-X
NUR 521, 600
Winkelpries: 19,95 euro

Op de Berkoper Mark van 25 juli geven we op disse boeken wel tot max. 25% kotting op de winkelpries..!

Oud is Goud...

“Toch al zo oud en nog zó gezônd” docht ik, “wa fijn!”
Ze kan nog nor de winkel loëpe en ok nog nor ’t plein.
Ze viendt ’t echt nog wérd um d’r léêve te léêve
Ok al hét z’ al veul moi dinger op motte géêve.
En kiekt ze nor hùr foto’s van vroeger terug
Dan dinkt ze: Och, wa ging d’n tied vör mien toch vlug!”
Dinkt trug án d’r èrreme mar bléêje kienderjaore.
Hoe lang hai ze nie vör d’reu urtste fiets motte spaore!
Docht trug án die weelde, toen ze ‘nen oûwe fiets kos kope.
Nou hoefde ze nie âltied en zò vér mér te lope.
Mar fietse, neeje, dè kan z’ allange nie mér.
En loëpe dè duut z’ok al nie mér zo vér!
Want hùr schoên, die worre vort hél gaûw zwaor.
En ’t gùt steeds mar traoger, jaor op jaor.

Hoezo, oud is goud? Ze wét det dè gaar nie waor is.
En det dè beëld in feite mar raor is.
Ja, ze duut nog van alles, mar echt nie mer zò vlug.
En zwaor wèrrek al héllemól nie mit hùrre kepotgewèrkte rug.
Ze löpt ok steeds meer vörôver geboge
En mi léêze hét z’ok vort veul lâst van d’r oge.
“Mar ik meug nie klaoge!” zét ze mit ‘ne milde lach
Want dè heurt allemól béj d’n oûwen dag!”
Allénnig as ge tégge hùr zégt: “Mina , oud is goud!”
Dan zét ze vinnig: “ Ik héb liever, dè g’ ow klép mar houdt!”

Chris Kerkhoff (in 't Kuuks)

Gek woj’ d’r van...

Eerst hawwe et vertaelmesienegien, doe hawwe et unifiseermesienegien en now hewwe ok nog es een soorte van analysemesienegien maekt. Awwé dat op stokken biebeltekst loslaoten dan kowwe opmarkelike zaeken tegen die we eins naoder bekieken moeten want ok de tekst in de NBV is veur oons analysepergramme wel es wat ondudelik.

In Psalm 60:2 wodt oons kondschop daon dat Joab in et Zooltdal de Edomieten versleug (12.000 man).

In 2 Samuël 8:13 versleug David de Edomieten in de Zooltvallei (18.000 man).

In 2 Keunings 14:7 verslat Amasja de Edomieten in de Zooltvallei (10.000 man).

In 1 Kronieken 18:12 verslat Absai de Edomieten in de Zooltvallei (18.000 man).

In 2 Kronieken 25:11 verslat Amasja 10.000 Seïrieten in de Zooltvallei.

Hier moej' veur deurleerd hebben om dit nog nao te kommen want aj't zo lezen dan hool ie 5 vraogen over:

Wie was now an et verslaon, Joab, David, Amasja, Absai of toch Amasja..?

Wie wodden eins versleugen, de Edomieten of de Seïrieten..?

Waar wodden ze versleugen, in et Zooltdal of in de Zooltvallei..?

Hoevule man wodden versleugen, 12, 18, 10, toch 18 of toch weer 10.000 man..?

Is hier spraoke van iene of meer (historische) vertaelfouten of...

Zomerzonne...

Zomerzonne (diel 2 en slot)

Ie euren er nog van. Bin Kees en Griet op reize egaon. Bin ze een dag uut-ewest?

Zie em-m eerst maar ies een bejaordenpas an-eschaft. Dat scheelt mit de onkosten had Kees ezegd. Dan reizen wi-j 't ele laand deur. Ie kun dan alles bekieken en ie hoeven er niet veule veur te doen. Zo of en toe een koppie kôffie op een station of in de trein en dan weer verder. Het hele laand deur en ie worden er niet meu van.

Wi-j kunnen ook naor Groningen gaon, de Martinietoren beklummen en wat daenk ie van de Domtoren in Utrecht. Zoe'n mooi vergezichte dat zie-j naargens.

Poeh, had Griet ezegt, hoe wol ie daor dan wel boven koemen. Ie liggen now al op aepegaepen a-j een klein heuveltie over moeten lopen. Maar niks gien gezeur, wi-j gaon, en waor wi-j trechte koemen dat zien wi-j dan wel.

En zo is 't egaon. Pepermunties en een rollegie drup in de tase, een slof waasdoekie veur pikkerige aanden en niet te vergeten, de thermoskanne en de appeltaartpunten, want ie weten 't maar nooit hoe et zol lopen. De bejaordenpas had Griet goed in 't zicht elegd zodat ze dizze belangrieke documenten niet zolln vergeten.

“Laoten wi-j now maar een taxie nemen naor 't station, dan bin wi-j gien iene tot laast.”

Het kostte wel wat, maar toe maar, “ a-j over de hond koemen dan koem ie ook over de start,” had Kees zien goedkeuring over het veurstel van Griet egeven.

In een korte tied was de taxie er en een posie laeter stonden ze op het station in Steenwiek te waachten op de trein die uut de Freese hoek mos koemen.

Het waachten duurde niet lange en even laeter denderde de trein het station uut.

“Ik kan niet tegen achteruutrieden eur” en mitien had Griet 't gat ommedri-jt en was op de plekke van Kees gaon zitten die ondertussen al in de benen was egaon. Ziezo, zie zaten dan toch. Allebeide bi-j 't raem, tegenover enaander, en hier keken ze de ogen uut de kop over zoveule volk en auto's die veur de spoorbomen stonden te waachten tot zi-j er langes waren.

“Moe-j toch ies kieken, wat stiet daor toch in 't laand 't Is net een kerelskop Wat mot dat ding daor now doen.”

“Dat is kunst. Kunst in 't laand.” Kees had er wel ies wat over elezen in de kraante.

“Now mooie kunst. Iene bonke roest. O, kiek daor ies. Een Stapperst maegie in de kleren.” Griet had eur neuse aoste tegen de rute edrukt.

“Wat verwaacht ie dan, dat ze niks an 't lief ef.”

“Ik bedoele de klederdracht man,” en uutgebred had ze an de medepassagiers uutleg egeven dat ze in Gieteren al lange eleden uut de kleren waren egaon. Wi-j bin modern en gaon mit de tied mit. Weg mit de legetmusse, gien ooriezzer en gebreide kousen meer,” had ze ezegt maar zie zol et wel zunde en jammer vien-n wanneer de klederdracht zol verdwienen. Dat mog in gien geval in Staphorst gebeuren.

De medereizigers hadden eur allemaol geliek egeven.

(Vervolg op de volgende bladziede)

(Vervolg van de veurige bladziede)

Kees had aandere een raekke zet uut edeeld en iederiene de raod egeven om ies iene weke laank die dracht an te trekken.

Dikke wollen kousen, dikke rokken, dree over enaander, en wat dochten ze wel van de kosten.

Iederiene had egrinnikt. Nee, dat cultuurgoed mossen ze zelf niet. Dat mossen ze in Staphorst maar in ere ollen zolang et nog kon.

Nao dit intensieve gesprek was et een poosie stille en hadden ze de foto's, veur en achter eur, bekeken. Mooie plaeties uut heel Nederland.

“Kiek ies Kees, Daor kun wi-j vandaage ook wel ies en gaon.” Griet had een foto anewezen. “Dat liekt mi-j ook mooi.”

”Och meense, dat is Bourtange. Dan moeten wi-j d'aandre kaante op.”

“Now wat zol dat. Dat doen wi-j dan toch,” en jawel eur, in Zwolle bin-n ze uut-estapt en em-m de eerste de beste trein naor Groningen e-neumen.

“As wi-j dan maar op tied bin veur de trein naor Bourtange, maar as die vurt is dan gaon wi-j ies kieken of de klokke van d'olde grieze op tied lop.”

Kees had op zien horlogie ekeken en drekt de tied deuregeven. “Het is now precies vuuf minuten veur half 11.”

“Och man ik bedoele joe niet maar de Martinietoren.”

Rondom eur mossen ze laachen.

“d'Olde grieze kan niet mooier en beter bi-j de tied wezen as ieje meneer,” had een bloedmooi maegie ezegt en zie had eur haand op Kees zien been elegt, even boven zien kni-je.

Ze was wat dichter bi-j um gaon zitten en had um in de wange eknepen. Een geurtie van parfum öng om eur en, en dit had Kees zeker aordig bereurd en um in een aandre sfeer ebrocht, want vanof dat ogenblik eurde hi-j en zag hi-j gien Griet meer.

“Groningen “ klunk et deur de luudsprekers.

“Bin wi-j er now al” en verdwaesd en veraldereert had hi-j de tasse van Griet over eneumen. De jongedame was in gien velden of wegen meer te zien.

“Wat was dat een aordig ding Griet. Ik gelove waarachtig dat ze aordigheid an mi-j had, maar waar stiet de trein naor Bourtange now?”

Waar stond de trein naor Bourtange? Reed er wel een trein naor Bourtange?

Hier em-m ze gien woord over verteld en ook niet dat ze mit een volle thermoskanne mit koffie thuis bin ekeumen en dat ze de appeltaartpunten d'aandre dag bi-j de kôffie em-m opeten.

Griet had wel ezegd dat ze 't aandre jaor maar in de buurte zolln blieden. Er was hier nog genoeg te bekieken en bovendien rondom uus een prachtige naature.

Kees had egrinnikt en plaogerig ezegt dat ze dan wel heel wat moois konden missen... maar ja, hi-j was 't wel mit Griet iens. Zie blieden dan maar mooi vlak bi-j de waarken.

Legetmusse : Werkmutsje
Bi-j de waarken: Dichte bi-j huus

Femmy Woltman-Groen, Giethoorn

Stellingwarver Popfestival...

Stellingwarver Popfestival 2007

Disse mannefaosie wodde begin juni hullen op et Pastorieplein in Wolvege. Een mooie lokaosie en een thuiswedstried veur de Rabobaank mit an de aandere kaante de karke op een heuvel as eventueel toevlochtsoord. Daor hadden wel een peer van die meziekmaekers hennekund om heur te bezinnen over de teksten. Bi'jglieks de groep Gien Gok, zoas ze heurzels numen, hadde beter over heur tekst naodenken kunnen. Ze beweren dat aj' mit een rogzak op in Grunningen lopen de pelisie daenkt dat d'r een gek lopt. Zoe'n bewering as uitgangspunt nemen liekt mi'j et pelisiekorps niet weerdig. Gien Gok gaot te veer om zokke bewerings in een lietien naor veuren te brengen en et past ok niet bi'j een gemiddelde goedaorige Stellingwarver. Dat Stellingwarf et parredies is, hadden ze beter as uitgangspunt nemen kunnen. Disse groep het vule meer poteensie veural deur heur verscheidenhied an instermenten.

De zangeres van Memory Lane moet op zangles. Een lietien van Marco Borsato dat ze onzeker en achromatisch zong verdient gien vervolg op disse maniere.

Bi'j Parka hebben de bandleiden goed luusterd naor heur oolden al hadde et zinnegien "mit de bek op et stuur" ok aandere kund deur bi'jglieks "mit een appat stuur". Nozems weren in de jaoren 50 en 60 van de veurige ieuw stoere binken, meerstal mit een vetkuif en een brommer die heur ofzetten tegen de doe heersende maotschoppij. As an de tekst wat meer inhoud geven was, hadden ze van mi'j de eerste pries kregen.

De groep Revolta het et wel aorig begrepen al kon et instermentaole intermezzo wat krachtiger.

De zangeres van Sweet Nothings kan mit die van Memory Lane mitrieden om ok zangles te nemen. As ze dan saemen langes de dreven van de Stellingenweg rieden kun ze heur teksten ok nog es overdaenken.

Shady Lane brengt een warrig lietien dat as los zaand niks brengt en et blift een illusie. Mukusha, wat et ok beteken mag, aemelt d'r wat in omme mit zien gezever. Echt een vassien veur een begraffenisse of kremaosie. Et getokkel op de akoestische gitaar gefit dit lietien nog een betien glaans. Zie-mar zit inklemd. Ze scheiden heur of van Weststellingwarf mar zullen toch integreren moeten.

Neffens mi'j is Jannie Dijkstra mit de groep Infinite et beste wa'k heurd hebbe op de cd. Een vrommes mit een heldere stemme die de woorden goed uutsprekt en op een doeltreffende maniere begeleided wodt. Heur lietien blift spannend tot de laeste riegel en ik wol ok wel 's een afspraoke mit heur maeken mit een tuut-ie bi'j de eerste keer.

(Vervolg op de volgende bladziede)

(Vervolg van de veurige bladziede)

Sietske Bloemhoff, direkteur van de Schrieversronte, parredeerde die dag as een hippie uut de jaoren 60 van de veurige ieuw in de ronte, hadde de grootste X-factor en dee heur uterste best om de boel in de rekken te hollen. Op de organisaosie was niks an te merken mar as de sSr meer volk bi'j-de-warken hebben wil moej' d'r wel een blispoter veur nugen. An een verslaggever gaf Sietske te kennen dat meziek in de streektael 'hot' is:

"In Drenthe heb je Daniël Lohues, die heeft echt een voorbeeldfunctie", ston in de kraante. Disse Daniël Lohues het aorig meer in zien mars en verdiept him ok in et thema as hi'j een lietien schrift, hi'j gaot alderdeegst naor Amerike om daor de muziekkultuur te bestuderen. Sietske zol d'r goed an doen om disse Daniël Lohues veur de volgende keer te kontrakteren, dan kommen d'r ok vule meer meensken op of en dan kuj' de doel-groep ok beter berieken.

Et volk wil wel betaalen veur zoe'n man en van et geld dat hi'j genereren zol daor kuj' et potentieel van de Stellingwarver muzikaanten mit gerieven deur heur eerst een kursus Stellingwarfs te geven.

As de sSr gien subsidiegeld genoeg het, het de Rabobaank vaaste nog wel een peer centen argens in een pottien. Et hul niet over mit de uutspraoke van de meeste groepen. Van te veuren was van de groepen al een cd maekt. Aj' van te veuren al dingen weten kuj' achterof een koe in de kont kieken. Een makkie veur de jury dus.

Mar op wat veur meniere de jury tot disse uutslag kommen is, is mi'j een raodsel. Et betien pebliek beston veurnaemelik uut familie, bekenden van de popgroepen en vri'jwilligers. Jammer! De koddebeiers hadden een rustige aovend. Aj' de cd ofluusteren en de teksten beschouwen komt Infinite as eerste, dan Parka en dan Revolta uut de busse.

Uut naeme van de kemmissie van onofhaankelike beoordieling (overdeschooldermitkieker),

Frank de Vries

Zwaorboeks...

In et dikke Woordeboek kon een vrouw alliend mar 'zwanger' raeken en in Scharpenzeel ok nog wel es 'zwaorbuuks'. Dan wodde d'r wel zegd dat ze 'wat onder de schölk dreug'.

In et Haandwoordeboek is de meugelihied van 'zwaorboeks' veur zwanger, d'r nog bi'jkommen. Now biwwe vanzels hatstikke beni'jd as dat 'zwaorbuuks' en in een volgende uutgifte op dezelde riegel komt te staon as 'zwaorboeks'. De volgende vraoge komt in dat geval ok an de odder: welke van de twieje komt dan veuran te staon..? Wi'j hollen et op 'zwaorboeks' as eerste, as veurkeurskeuze.

Waor now staot 'buuk z. beuk' moet dan ok veraanderd wodden in 'buuk 1. z. beuk 2. z. boek'. Wie wet moet d'r dan bi'j 'beuk', 'boek' en 'buuk' nog wel vule meer over de kop haeld wodden. Daoromme is woordeboekemaeken ok zo muulik...

Dichtwark...

Limerick...

Een man schilderde zonder blozen
op zien kont twie rooie rozen
et zicht was inderdaod
hielemaole niet zo kwaod
mar de geur die was uut de boze

Walgvoegel

Koolde...

Deur de polder fietsend
slaon witte wieven
mit natte dweilen
om heur henne.

Joukje

Koolde...

Koolde hooft in
dat een meenske
him seins hielemaole alliend
op de wereld vuult.

Joukje

Limerick...

Een lichtekooi uut Versailles,
schreef et tarief op heur taille.
De blienen terwille
schreef ze et ok op heur bille,
mar daor dee ze 't in braille.

Walgvoegel

Hoe oold bin jow..?

Krek zo oold as mien hanen
Mar niet as mien tanen
Mien neuze en mien oren
Bin geliek mit mi'j geboren

Jannie D.

As...

As géj tegge mien zegt: "Houdoe!"
as ik zég: "Ik goj."
En as géj dus zoë prót, det ik oe verstoj.
En oe dus uut in mien taolgebruuk.
Dan komde geheid ok uut 't Lând van Kuuk!

Chris Kerkhoff

Positief of...

Innéns waar ik vijfenvieftig kilo kwiet...
Umdet ze mien zomar innéns verliet!
...
Hédde ok nog iets goeds te melden asteblijf?
Ja, ow bloêdtest is binnen en die is positief!

Chris Kerkhoff

Zaoterdags...

Zaoterdags gao 'k naor de kroeg
en drinke daor meer as genoeg.
En gao dan mit vaosie an de hael
mit de Stellingwarfse tael,
en speule mit warkwoorden, vervoeg.

Walgvoegel

Hopeloos...

Ik zag heur kommen
Jong en mooi
Doe ik heur ansprak
Vleug mien droom veurbi'j

Jannie D.

Opstoan..!

'k Ligge lakker in mien bed te sóezen.
En net a'k sloape, giet et gemekker van de
wekker.
Ik baal as 'n stekker!
Maar dan denk ik:
Wèès bli-j gezond mense, gien anstelleri-j!
Stoa op!

Corry Overmars, Hasselt

De stormramp...

De stormramp

Olde Berend en zien vrouwe
hadden altied hard 'ewarkt
zundags gongen ze d'r bij zitten
en om beurten naor de Kark

Eén en veertig lange jaoren
hadden zie heur best 'edaon
en de kinder waoren netties
stuk veur stuk uut huus 'egaon

Zie begonnen mit veul schulden
een geit en één varkentien
maor noe kon hie rustig pochen
't hele huus dat is van mien

Van de zweetdruppels en zorgen
gongen beiden wel wat krom
maor het vee, de barg en schure
dat was noe heur eigendom

Met de olderdomse renten
konnen zie best bestaon
en zie hoefden naor gien armhuus
of bedelinge te gaon

Dankbaor spraken zie zo saomen
bie wat koffie en tabak
want zie wachten d'oldedag of
veilig onder eigen dak

Maor eens op een achtermiddag
werd et slim gevaorlijk weer
bliksemflitsen en de donder
raotelden maor keer op keer

Hele huzen, dikke bomen
smeet de storm plat op 'e grond
en wat stukken puun en planken
lag waor Berends husien stond

In de tied van drie seconden
waoren zie weer alles kwiet
en geld um wat neijs te kopen
hadden die olde stumpers niet.

Maor elke Hollander beud hulpe
in de krante was't te zien
en die't eerste Berend kwam troosten
dat was onze Wilhelminen

Heel de buurte daor bij Berend
zeggen uw veur de gaoven dank
want die zilveren "God zij met ons"
hadden nou de waore klank.

'Volk hier denkt en stemt verschillend
'raokt daorbie soms handgemeen
maor as hier of daor de nood dwingt
dan is heel ons Holland één.

Dit gedicht vun Roely in een oolde schoedeuze van heur - nog niet zolange leden wegreaekte - vader. Ze is eins hatstikke beni'jd as heur vader dit now zels maekt het of dat hi'j et misschien argens van overschreven het, of zoks. De tael liekt nog et meerste op dat zoas dat in et Nijensleker- en Eesveense veld bruukt wodt.
Nog een vraoge: in wat jaor was disse stormramp..?

As je dit gedicht ok op ien of aandere maniere bekend veurkomt wil Roely dat hiel graeg weten. Doe oons even bericht info@stellingwerfs-eigen.nl, dan geven wi'j dat weer deur an Roely, en holen je op de hoogte.

Deurdaenkerties

Soms stao ik wel es even stille
Om stille te staon

Gao zonder mi'j ok deur
Et leven stelt zonder mi'j
Niet meer of minder veur

Een ieder denkt het zijne over de ander,
En dat doet de ander ook

Een antwoord roept meer om 'n vraag,
Dan 'n vraag om 'n antwoord

De wijze is even oud
Als het leven

Soms hoor ik muziek
Verdriet; dat is muziek,
Dat speel je niet

De voet verraadt
de mens

Put niet uit een bron
Drink er slechts uit

Einte Slootstra

Kotte fulieton

Wat veurof gong: Vrouw Bakker hadde et kaortien uut de supermark mitneumen mit mien vraoge om een peer ure hulpe bi'j et hemmel- en nettiesholen van mien huus. Zi'j en heur dochter kommen vandaege veur de eerste keer langes om de boel te beredden..... Doe 'k de trappe in 't hallegien opleup heurde ik Anneke nog krek zachies tegen heur moeke zeggen: "t Liekt mi'j zo wel een aorig mannegien en et welkom was ok niet verkeerd. Hier zuwwe nog wel es wat beleven kunnen..."

Doe 'k boven vlogge een broek anstruupd hadde speulde d'r opiens een idegien deur mien heufd: zo'k die beide niet gewoon es een uurtien betiemen laoten, es kieken wat d'r gebeurt? Ik scheut vot weer uut de broek, kreup onder de dekens en was slim beni'jd wat de beide vrouwluden uutspeuken zollen. Ik kon krek niet heuren wat d'r allemaole zegd wodde mar heurde wel dat et d'r ommeraek an toe gong. De stofzoeger en et lewaai van potten en pannen uut et aanrechtkassien, et was ien en al drokte daor beneden. Toch mooi dat et zo kon. Ikke wat op bedde en twie vrouwluden wat an 't wark. Et was krek as in donker Afrike bedocht ik, de vrouwluden an 't wark en de mannen drok praotende en mit een stinkende piepe en een pottien bier onder een grote ekkelboom.

Mit da'k wat ligge te soezen heur ik ien van beiden de trappe op kommen. Oe, wat zol d'r now gebeuren? In et kleine slaopkaemertien heur ik vrouw Bakker wat ommepakken. Ze hoest en proest es een peer keer en gaot ok weer naor beneden. Kom, lao'k de kleren mar anstrupen en de dames es wat gezelschap holen. Ik hebbe trouwens ok wel weer nocht an een paantien koffie en een zwaor sigereittien.

Doe 'k de deure naor de kaemer eupenzwaaide sleug mi'j de schrik om et hatte. Wat was hier dan toch gebeurd? Zo slim stoffig hadde et hier nog gienertied west, zo lange a'k hier wone!

"Now dat zit zo" zee vrouw Bakker "Anneke was drok an 't stofzoegeren wiels ik de keukenkassies even uutnemen wol en doe zee 'k al es tegen heur "Et is krek as de zak volzit.". Mit da'k dat zegd hadde knapte d'r wat in de stofzoeger, et deksel spatte d'r of en in iene goeze lag alle stof en rommel uut de stofzak deur de hiele kaemer henne wi'jd. Ik kan wel goelen mar ja, wat helpt dat?"

Anneke heur gezichte ston ok op half zeuven. Ze wus niet naor wat hoeke van de kaemer ze kieken mos. Now kon mi'j die stofboel niet zo hiel vule schelen en zocht eerst mar es een uutweg om de vrouwluden weer wat op heur gemak te stellen. Want ja, et is vanzels niet niks aj' de eerste dag bi'j een ni'je 'baos' an 't wark gaon en dan overkomt je zoks.

Ik leup naor 't aanrecht en zocht om een peer koppies en paanties veur wat koffie. D'r was gieniene schone. Et was ien en al stof dat ik hebbe mar even drie koppies onder de kraene holen, de schotteldoek stevig buten 't raem uitklopt en die d'r even deurhenne holen. Mit da'k de koppies op 'e taofel zette vreuk as ze et wel even an tied hadden veur een bakkien koffie. Now, dat hadden ze eins niet mar ik zegge

"kom, gao d'r es even bi'j zitten en lao'we d'r eest mar es even omme lachen want zoks gebeurt je vaaste niet iedere dag."

"Now nee, mar we hebben de tied now wel neudig, en ik mos om half twaelf eins bi'j de koezedokter wezen en vandemiddag ha'k ok al aandere plannen. Dat now wee'k eins niet hoe 'k d'r mit an moet." zee vrouw Bakker en keek d'r lieke versleugen bi'j as dat ze d'r uutzag. Anneke keek op en daele naor heur moeke en dan weer naor mi'j...

(Gaot aandere maond veerder...)

Winterreise

*"Ma'k jim een cyclus van zwaarmoedige gedichten heuren laoten?
Ik vien ze mooier as alle aanderen en bin d'r wis van dat jim ze ok hiel aorig vienen zullen."*

Iene van de hoogtepunten uut de meziek-literatuur die deur de jaoren et meerste indrok maekt het is de cyclus van 24 gedichten

Winterreise

van Wilhelm Müller (1794-1827), op meziek zet deur Franz Schubert (1797-1828)

Veurige maonden hawwe de eerste riegel van de 24 gedichten. Disse keer et negentiende vas.

Täuschung

Ein Licht tanzt freundlich vor mir her,
Ich folg' ihm nach die Kreuz und Quer;
Ich folg' ihm gern und seh's ihm an,
Daß es verlockt den Wandersmann.

Ach! wer wie ich so elend ist,
Gibt gern sich hin der bunten List,
Die hinter Eis und Nacht und Graus,
Ihm weist ein helles, warmes Haus.

Und eine liebe Seele drin.
Nur Täuschung ist für mich Gewinn!

Misleiding

Een locht daanst vrundelik veur mi'j uut,
ik gao 'm nao, dan hiere en dan daore;
ik volg et graeg en ik zie dan,
dat et de zwarver lokt.

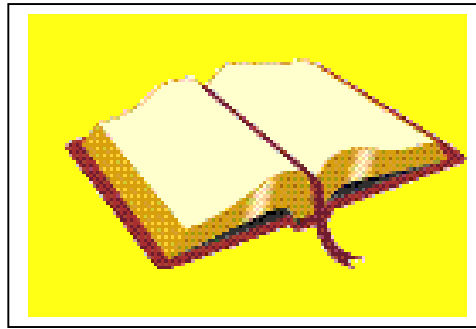
Ach! wie zoas ik, zo aarmoedig is,
geft him graeg over an de kleurde list,
die, nao ies en naacht en de verschrikking,
him een helder, warm huus anwist.

En een goeie ziel daorbinnen.
Misleiding is veur mi'j eerst weenst!

Aanderemaond in disse riegel: De wegwiezer (*Der Wegweiser*)

De Stellingwarver Biebel

Vanwegens een protte ni'j tongen in
et Stellingwarfse taellaandschop,
biwwwe even opni'j uut aende zet
mit oonze vertaeling van de biebel:

Genesis 1

Veurtieds

- 1 Veurtieds was daor H.J. Bergveld, die vertaelde stokken uut de Biebel, onder eren 'De verleuren Zeune' ligt now bi'j Meertens in 't Biebels kammenet. De Schriftgeleerden in de ivoren toren zaggen dat et goed was, en et was goed.
- 2 Jaoren laeter was daor Johan Veenstra, die vertaelde Psalms en Gezangen, en maekte Kristelike gedichten. De Schriftgeleerden in de ivoren toren zaggen dat et goed was, en et was goed.
- 3 Doe kwammen d'r meer, aanderen, die vunnen dat de hiele Biebel d'r in de Stellingwerfs Eigen spraoke kommen mos, en begonnen mit vaosie an et projekt. De Schriftgeleerden in de ivoren toren vunnen et mar niks, niet iens zozeer vanwegens de homofobe teksten mar meer vanwege de meensken aachter et projekt. Oene Bult was meer as genoeg west, asjeblijf niet nog es zoe'niene!
- 4 Opiens was daor Martin Oostra, zag et locht, maekte biebelse Kienderverhaelen en zette die in de Ovend. De Schriftgeleerden in de ivoren toren zaggen dat et weer goed was, en et was goed. Ze wullen d'r alderdeegst wel een boekien van maeken, en uitgeven, mit een hiele protte subsidie.
- 5 De redaktie van de Ovend stelde himzels in die tied de vraoge as et eins wel goed was om stokken tekst te vertaelen. Et leek heur goed toe om dat te weten, hadde zoks Zin of was et eins Onzin.
- 6 En d'r kwammen meer, vule meer: Rienk Klooster, Jan Koops en nog aanderen, die inzaggen dat d'r eins nog meer biebelteksten vertaald wodden mossen, en beter, en dat zoks de streektael veuruut helpen zol, meer aanzien geven zol, meer nog as et TOS. De Schriftgeleerden in de ivoren toren zaggen dat et goed was, en et was goed.
- 7 Doe zetten de beide Gemienten en de Perveensie de subsidies wif, zeg mar gerust op 'e tocht. Dit kon toch zo niet, dit mos toch zo niet. Saemenwarken was toch de kommedaasie, niet ieder veur himzels, was heur bescheid.
- 8 Mar et volk van Stellingwarf gong stiems deur in een groot verscheid an tongen. Niks saemenwarken, de Bekhofschaans wodde opni'j versterkt, de ivoren toren verstevigd.
- 9 Et was wel wat laete, we schrieven twieduzendzeuven. Een ni'je zundvloed, een tsunami, een ni'je El Nino.
- 10 Iens, misschien iens, toch nog es een ni'je alliaansie...?

Now, bi'j'm weer hielemaole bi'jpraot mit wawwe tussen et gewone wark deur, daon hebben en an 't doen binnen.

Tot de aandere maond mar weer.

f&p

Stelling van de maand

Friezen bin te eerlik om beleefd te wezen, Drenten bin te beleefd om eerlik te wezen.

Burgemeester Sicko Heldoorn (in de LC)

Wi'j' reageren op disse stelling of wi'j aanders wat An de liende hangen...? Dat kan in 't Nederlaans, et Fries of – bi'j veurkeur – in 't Stellingwarfs. Veur de aorigheid mag et vanzels ok nog wel es wat een aander taeltien wezen. Et gebruik van niet-Stellingwarfse bi'jdregen wodt trouwens wel een betien in de haand holen. Opsturen naor: info@stellingwerfs-eigen.nl

Et archief van dit maondblad kuj' vienen op www.stellingwerfs-eigen.nl

Aj' dit blattien niet meer in je aemelbusse hebben willen of weej' nog iene die 't misschien ok (graeg) lezen wil, doe dan mar even een berichien naor info@stellingwerfs-eigen.nl

Et is de bedoeling dat iederiene die wat te schrieven het (een appatte tekening of foto mag ok), dat opsturen kan (in Word-fermaot) en dat et dan zonder vorm van redaktie altied en zonder korrektie(*) plaetst wodt. Altied, wil in dit geval zeggen, ja altied, behalven as et bi'jglieks vluken, schellen, raozen, tieren of dat soorte van rarigheid is zoas dat in de daegelikse ommegang mit mekeer ok niet gebrokelik is. Mar et moet - an de aandere kaante - wel wat lieden kunnen... Een betien reklame, bi'jglieks je eigenmaekte sjem anpriezen of je bedrief gewoon es in de kiekerd zetten, kan ok mar et moet vanzels niet alliend een adverteensieblad wodden.

() Aj' liever hebben dat de roegste schrieffouten d'r even uuthaald wodden dan moej' dat even angeven.*

Et is de bedoeling dat alleman kaant-en-klaore stokken of stökkies opstuurt. Et ienige wat de redaktie d'r an dot is et in- en annenneer plakken, wat deengies in rebrieken bi'jenneer zetten, et iedere maond as aemel rondsturen en et as archief op internet beweren en daor ok beschikber maeken om een nommer naor je toe haelen te kunnen (downloaden) as een dokement in DOC- en PDF-fermaot. De voertael is Stellingwarfs (vanzels) mar Fries, een stökkien Nederlaans of een aandere - veur oons - leesber taeltien mag ok wel een keer. As et mar wel raekvlakken het mit wat d'r op tael- of kultuurgebied leeft in Stellingwarf.

PAS OP: Iederiene stuurt veur 100% eigen verantwoordelikhied wark in..! Dat gelt liekewel inhooldelik as veural ok mit et oge op auteursrechten...! De redaktie/uitgever nemt hier gienertied verantwoording veur mar schoeft die deur naor de instuurder. De grootte van een dokement het binnen roeme greenzen, gien beparking.

Mittenneer en veurenneer

* Aende *